

به نام او

ویژه فعالیت مجلس شورای دانش آموزی

یکی از برنامه‌ها و فعالیت‌های کاردوها، مجلس شورای دانش آموزی است. این مجلس در دو کاردو برگزار خواهد شد. در این مجلس مجموعه قوانین دانش آموزی در حوزه ی آموزش به تصویب خواهد رسید. توضیحات و جزئیات برنامه در کاردوی اول به طور مفصل، برای شما ارائه خواهد شد.

شما برای کاردوی اول در رابطه با فعالیت مجلس، تکلیفی هم دارید. هر گروه باید در مورد موضوع مورد بررسی در جلسه اول مجلس، طرحی جهت ارائه در صحن مجلس ارائه بدهد. شما برای این کار تا روز چهارشنبه ۹ بهمن بهمن ماه فرصت دارید که طرح خود را نوشته و در کاردوی اول به همراه داشته باشید. در صورت دیرکرد در تحویل طرح‌ها گروه شما با کسر امتیاز روبرو خواهد شد.

موضوع مورد بررسی در جلسه ابتدائی، حقوق دانش آموزی در مدرسه است. برای نمونه بخشی از حقوق اجتماعی هر فرد ایرانی را در زیر می‌آوریم: (در ضمن نمونه‌های حقوق دانش آموزی موجود است که می‌توانید از آنان نیز کمک بگیرید.)

حقوق اجتماعی: حقوق اجتماعی عبارت است از حقوقی که قانونگذار برای اتباع کشور جمهوری اسلامی ایران و سایر افراد مقیم در قلمرو حاکمیت آن منظور نموده و سلب آن به موجب قانون یا حکم دادگاه می‌باشد. از قبیل:

الف) حق انتخاب شدن در مجالس شورای اسلامی و خبرگان و عضویت در شورای نگهبان و انتخاب شدن به ریاست جمهوری

ب) عضویت در کلیه انجمن‌ها و شوراهای جمعیت‌هایی که اعضای آن‌ها به موجب قانون تعیین می‌شوند.

ج) عضویت در هیات‌های منصفه و امانا

د) اشتغال به مشاغل آموزشی و روزنامه نگاری

ه) استخدام در وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، شرکت‌ها، مؤسسات وابسته به دولت، شهرداری‌ها، مؤسسات مامور به خدمات عمومی، ادارات مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان و نهادهای انقلابی

و) وکالت دادگستری و تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتریاری

ز) انتخاب شدن به سمت داوری و کارشناسی در مراجع رسمی

ح) استفاده از نشان‌ها و مدال‌های دولتی و عناوین افتخاری

در این جا قصد داریم توضیحاتی پیرامون برخی اصطلاحات خاص ویژه مجلس شورای اسلامی که در مجلس شورای دانش‌آموزی ما هم کارایی دارند، برای شما بنویسیم تا در تدوین طرح به شما کمک کند. به علاوه شما خودتان می‌توانید بر اساس این نوشتار، کاربرد این اصطلاحات و باز تعریف آنها را برای مجلس خودتان هم درک کنید. یعنی می‌توان فراکسیون را هم در مجلس دوره حاضر، با تغییراتی استفاده کرد.

رئیس مجلس: یکی از نمایندگان مجلس که به منظور سرپرستی مجلس و مدیریت جلسات علنی و غیرعلنی و همچنین اعلام دیدگاه رسمی مجلس، از طرف دیگر نمایندگان به این مقام برگزیده می‌شود.

هیات رئیسه دائم مجلس: هیاتی متشکل از نمایندگانی که برای یکسال اداره مجلس را به عهده می‌گیرند. رئیس مجلس، دو نایب رئیس، شش منشی و سه کارپرداز ترکیب هیات رئیسه دائم مجلس را شکل می‌دهند. انتخاب رئیس دائم مجلس در نوبت اول با اکثریت مطلق آرای نمایندگان و اگر به نوبت دوم کشیده شد با اکثریت نسبی و دو نایب رئیس، منشی‌ها و کارپردازان با اکثریت نسبی و با رای مخفی با ورقه انجام خواهد شد. نایب رئیس اول و دوم مجلس به ترتیب تعداد آرا در صورت تساوی آرا با قید قرعه مشخص می‌شود. انتخاب هیات رئیسه مجلس با رای مخفی با ورقه و براساس اکثریت نسبی نمایندگان حاضر صورت می‌گیرد.

حقوق اجتماعی: حقوق اجتماعی عبارت است از حقوقی که قانونگذار برای اتباع کشور جمهوری اسلامی ایران و سایر افراد مقیم در قلمرو حاکمیت آن منظور نموده و سلب آن به موجب قانون یا حکم دادگاه می‌باشد و از قبیل:

(الف) حق انتخاب شدن در مجالس شورای اسلامی و خبرگان و عضویت در شورای نگهبان و انتخاب شدن به ریاست جمهوری

(ب) عضویت در کلیه انجمن‌ها و شوراها و جمعیت‌هایی که اعضای آنها به موجب قانون تعیین می‌شوند.

(ج) عضویت در هیات‌های منصفه و امانا

(د) اشتغال به مشاغل آموزشی و روزنامه نگاری

(ه) استخدام در وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، شرکت‌ها، مؤسسات وابسته به دولت، شهرداری‌ها، مؤسسات مامور به خدمات

عمومی، ادارات مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان و نهادهای انقلابی

(و) وکالت دادگستری و تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتریاری

(ز) انتخاب شدن به سمت داوری و کارشناسی در مراجع رسمی

(ح) استفاده از نشان‌ها و مدال‌های دولتی و عناوین افتخاری

طرح: برنامه یا قوانینی است که مجموعه‌ای از نمایندگان مجلس (کمیسیون‌ها) در زمینهای خاص به هیات رئیسه مجلس ارائه می‌دهند، تا در صحن علنی مجلس مورد بررسی قرارگیرد و به رای گذاشته شود. طرح در صورت رای آوردن در صحن علنی توسط رئیس مجلس به رئیس جمهور جهت اجرا، ابلاغ خواهد شد.

یک فوریتی (طرح یا لایحه): طرح یا لایحه‌ای است که به دلیل نیاز فوری جامعه و اولویت طرح یا لایحه مورد نظر نسبت به سایر موارد مطروحه در دستورکار مجلس قرار می‌گیرد. پس از تصویب فوریت طرح یا لایحه یک فوریتی بلافاصله به کمیسیون‌های اصلی و فرعی ارجاع می‌شود تا خارج از نوبت مورد بررسی و تصویب قرار گیرد.

دو فوریتی (طرح یا لایحه): طرح یا لایحه‌ای است که به دلیل ضرورت جلوگیری از وقوع خسارت احتمالی و فوت فرصت به مجلس ارائه می‌شود.

پس از تصویب فوریت طرح یا لایحه دو فوریتی حداکثر ظرف مدت ۶ ساعت چاپ و توزیع می‌شوند و حداکثر ۴۸ ساعت پس از چاپ و توزیع در دستورکار جلسه مجلس قرار می‌گیرد. پیشنهادهای نمایندگان در مورد یک طرح یا لایحه دو فوریتی حداکثر ۲۴ ساعت پس از چاپ و توزیع به هیات رئیسه تسلیم می‌شود و حداقل دو ساعت قبل از شروع مذاکرات در اختیار نمایندگان قرار می‌گیرد.

کمیسیون: مجموعه‌ای از نمایندگان هستند که در زمینه تخصصی خاصی دارای تبحر، تجربه و دانش هستند. طرحها و لوایح، ابتدا توسط هیات رئیسه مجلس جهت بررسی به کمیسیون مربوطه ارائه می‌شود و بعد از بررسی‌های تخصصی در کمیسیون، آن طرحها و لایحه‌ها در صحن علنی مجلس مورد بررسی و رای‌گیری قرار می‌گیرند.

فراکسیون: گروه‌هایی از نمایندگان که از یک حزب یا احزاب همسو در مجلس حضور پیدا می‌کنند. اعضای یک فراکسیون در مورد وظایف و عملکرد مجلس، نظریات و دیدگاه‌های متفاوتی با دیگر نمایندگان ارائه می‌دهند. در مواقع و تصمیمات حساس، معمولاً اعضای یک فراکسیون جلسهای با هم برگزار خواهند کرد و موضع گروهی خود را در قبال آن تصمیم مشخص خواهند کرد.

نطق پیش از دستور: در هر جلسه قبل از ورود مجلس به دستورکار خود، نمایندگان می‌توانند در مورد مسایل روز کشور یا مشکلات حوزه انتخابیه خود سخنرانی کنند. تعداد سخنرانان در هر جلسه حداکثر چهار نفر می‌باشد که دو نفر طبق فهرستی که به قید قرعه تنظیم شده است هر کدام حداکثر به مدت ده دقیقه و دو نفر دیگر که به جهت مسایل فوری و اضطراری حداکثر تا یک ساعت قبل از شروع جلسه متقاضی نطق قبل از دستور شده باشند هر کدام حداکثر به مدت پنج دقیقه می‌توانند نطق نمایند.

وظایف نمایندگی: وظایف نماینده شامل نطق پیش از دستور، بحث‌های داخل دستور، بحث‌های جلسات کمیسیون‌ها، اظهارنظراتی که برای اعمال اصل هشتاد و چهارم قانون اساسی انجام می‌شود و سایر موارد نظارتی و قانونی است.

اصل هشتاد و چهارم قانون اساسی: هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسایل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر نماید.

دو تعریف اساسی و مهم:

ماده:

درفرہنگ فارسی در تعریف ماده چنین آمده است: هر یک از بندهای قانون، اساسنامه، آئین نامه، لایحه و غیره، و یا بخشی جدا و مشخص در یک نوشته رسمی که معمولاً با شماره یا عدد مشخص می شود.

۱. شکل ظاهری ماده:

الف) ماده قانون اندازه و حجم مشخص ندارد. البته بر حسب اصول قانون نویسی و رعایت ایجاز، کوتاه نوشتن مواد همواره از دغدغه‌های قانون‌نویسان بوده است و به واقع هنر قانونگذار را نشان میدهد.

اما در هر حال هیچگاه نباید رسایی و صراحت مواد را فدای این قاعده صرفاً شکلی کرد و از بیم طولانی شدن متن یک ماده به تبصره پناه برد یا موضوع مرتبطی را در قالب چند ماده کوتاه گنجانند، حال آنکه در یک ماده مطول می‌آید.

ب) از نکات مهم در شکل ظاهری ماده، تقسیم بندیهای آن است که در این خصوص نیز شکل واحدی وجود ندارد، گاه این تقسیمبندی با استفاده از شماره‌بندی صورت می‌گیرد، گاه با استفاده از حروف الفبا، زمانی به مدد خطی تیره و در موارد دیگر بدون نشانگر خاص انجام میشود.

ج) تبصره‌گذاری برای مواد از روشهای نادرست قانوننویسی مدرن است و جای دفاع ندارد و در تنظیم مواد باید تا جای ممکن از آن پرهیز شود.

۲. تقسیم بندی ماده:

در تقسیم کردن مواد روشهایی که معمولاً به کار گرفته می شود به نحو زیر است:

۲،۱. استفاده از اعداد مثل ۱، ۲، ۳ ...

۲،۲. استفاده از نماهای رومی مثل I ، V ، X ...

۲،۳. استفاده از حروف

۲،۴. استفاده از کلمات اولاً، ثانیاً، ثالثاً و ...

۲،۵. استفاده از کلمات اول، دوم، سوم و ... که در دوره‌های متقدم قانونگذاری به کار میرفته است.

۲،۶. استفاده از کلمات یک، دو، سه و ...

۲،۷. استفاده از تیره در امتداد هر مورد به این شکل که در واقع تیره جانشین حرف یا اعداد می شود.

۲،۸. عدم استفاده از هر گونه علامت و شروع کردن هر «مقسّم» از ابتدای سطر.

۲،۹. استفاده از حروف «یا»، «با»، «و» و پرهیز از شکستن متن ماده قانونی به سطرهای مستقل.

تبصره و موارد کاربرد آن:

در یک تقسیم بندی کلی، تبصره اغلب در موارد زیر به کار رفته است:

۱. بیان تعاریف:

در این مورد قانونگذار، در قالب تبصره به شرح و تعریف اصطلاحهایی می پردازد که در ماده آمده است.

۲. تعیین مسئولیت اجرای مفاد یک ماده یا یک قانون به طور کلی:
معمولاً مجری قانون و مقامی که باید مفاد قانون را به اجرا در آورد، در خود قانون مشخص می شود. البته در قوانینی که موردی باشد.

۳. بیان استثنای حکم ماده:
گاه کلی بودن مفاد ماده، قانونگذار را وا میدارد که بنا بر ضرورت‌های برخی از افراد حکم را از دایره شمول آن خارج کند. برخی از این موارد با به کار بردن ادات استثنا مثل: « به غیر از ، مگر اینکه » ، « الا اینکه » ، « به جز » انجام میشود. اما گاه نویسندگان قانون این امور را از طریق آوردن تبصره پیش بینی کرده‌اند.

۴. اعطای اختیار، امتیاز یا اجازه:
در این گونه تبصره‌ها قانونگذار بنا به علل مختلفی، از جمله ارفاق به افراد یا سازمانها، یا تشویق به یک امر خاص که توسعه یا تجدید آن را در نظر دارد، برخی از مجوزها یا اختیارات را مقرر میدارد.

۵. توسعه دایره حکم ماده:
منظور از وضع این گونه تبصره‌ها آن است که حوزه شمول مفاد ماده یا قانون توسعه یابد و افراد بیشتری را شامل گردد.

۶. اعطای معافیت:
تبصره‌های از این دست، مکلفان و افراد تحت شمول قانون را از برخی جنبه‌ها مشمول معافیت می کند.

۷. بیان شرایط:
مقصود از شرایط، کلیه اموری است که قانونگذار وجود آنها را برای تحقق یک امر یا اقدام به یک عمل و جز اینها لازم دانسته باشد، به گونه‌ای که عدم تحصیل این شرایط حتی گاه موجب بطلان عمل می شود.

شما باید طرح خود را در قالب زیر آماده کنید:

۱. آغاز با نام خداوند متعال

۲. موضوع طرح

۳. حیطه‌های حقوق دانش‌آموزی در زمینه‌ی آموزش (مانند حقوق اقلیت‌ها در برخورداری از آموزش، نحوه طراحی تکالیف، نحوه برگزاری امتحانات و ...)

۴. ماده قانون‌ها و تبصره‌های هر کدام از حیطه‌های حقوق دانش‌آموزی

۵. نام طراح

برای مثال:

به نام خدا

ماده ۱:

مدارس ابتدایی و متوسطه ۱ موظفانند تا زمینه‌ی کشف استعدادهاى دانش آموزان را به وسیله آموزش مهارت‌های متفاوت، فراهم کنند. اگر مدرسه‌ای این زمینه را فراهم نکند، اولیا حق اعتراض به وزارت آموزش و پرورش را خواهندداشت و مطابق آیین‌نامه با آنها رفتار خواهدشد.

□ تبصره:

هر مدرسه موظف است کادر روانشناسی خبره و ماهر در این زمینه داشته باشد.

نام طراح: صبا مهدوی

مجلس اول به بررسی طرح‌های شما اختصاص خواهد یافت و طرح‌های هر فرد با هم گروهی‌ها بررسی می‌شود تا به یک طرح نهایی تبدیل شود. موفق باشید 😊

